

Kirkemøtet 2017

Gudstjeneste i Nidaros domkirke 25.01.2017

Preken ved Biskop *Tor Singsaas*

Joh. 4, 4-26

Jesus gjør mennesker han møter så vakre! Har dere lagt merke til det? Fortellingen med samtalen mellom den samaritanske kvinnen ved Sykars brønn og Jesus er for meg noen av de vakreste fortellingene i Bibelen. Det er flere, som jeg vil nevne nå for de henger sammen og viser det jeg stilte spørsmål om; Har dere lagt merke til hvor vakre Jesus gjør de menneskene han møter? Det skjer i fortellingen om kvinnen i Simons hus, i Lukas ev. Hun som overøser Jesus med sine tårer og salver føttene hans med velluktende salve, duften fyller hele rommet. Fariseeren Simon står der med vidåpne øyne, sjokkert over at Jesus lar en uren kvinne få berøre kroppen sin, og overrisle han med sine tårevæsker. Han lar seg smusse til av en kvinne! Og vi får en underlig samtale mellom Jesus og Simon om at «den som får lite tilgitt, elsker lite». Den som holder tilbake sitt liv for seg selv, får lite tilgitt. Hun som kom så åpenlyst til Jesus med sin fortvilelse blir tilgitt,- får livet tilbake.

Det hopper seg opp for oss når vi ikke gir videre til en Annen det som virkelig tynger oss. Å stå alene i livet? Og hvem skal vi gi det til, annet til ham som står fram på vegne av oss alle, - vår Skaper, frelser og frigjører Jesus Kristus, Guds Sønn som var der da alt ble skapt?

Så tolleren, tyven, gnieren Sakkeus, som ble raus etter møtet med Jesus. Åpent våger han i alles påhør si hvem han var, og hva han hadde gjort. For Jesus Kristus var der sammen med ham. Sakkeus var uendelig vakker i det øyeblikket. Han fikk sin verdighet tilbake. For han tok ansvar for sitt eget liv.

Og til sist Maria Magdalena. Hun var fylt av syv onde ånder da hun møtte Jesus. Jeg tenker hun var gjennomrislet av angst. Et jaget menneske. Ikke et eneste rom inni seg hun hvor hun fikk hvile fra seg selv og sine vonde opplevelser. Han drev åndene ut en etter en. Men ikke med «et knips» tenker jeg. Men han gikk dager, og uker sammen med henne. Rom etter rom gikk de inn i, og de tok livet hennes tilbake,- ryddet fri for det onde. Han gjorde henne vakker inni seg. For hun maktet å leve med, og vedkjenne seg sitt liv. Hun fulgte ham siden. Men Langfredag dypt fortvilet. Var livredd for at åndene igjen skulle flytte inn igjen. Måtte bare opp til graven. Trosset alle farer. De andre hadde flyktet, - stengt seg inne på et loft nede i Jerusalem. Hun ble den første som fikk møte den oppstandne. Alene, - den eneste der i hagen,- ifølge Johannestradisjonen. Du verden, - for en fortelling. Fryktsomme Maria Magdalena ble vår apostel. Oldkirken kalte henne; «apostola apostolorum» apostlenes apostel.

Alle vedkjenner seg sitt liv i møte med Jesus. Og de blir så vakre av det. Han gjør dem vakre. For de våger å være hele seg. De holder ingen ting tilbake. Nei, nå er tiden kommet for meg til å gi alt. Jeg tenger en å dele mitt liv med. Han som vet hvem jeg er. Han vil ikke såre meg, skade meg. For han forstår alt! Han har skapt meg. «Kom og se en mann som har fortalt meg alt jeg har gjort», forteller den samaritanske kvinnen senere når hun andpusten kommer stormende inn i byen. «Han skulle vel ikke være Messias!!»

Slik tenker jeg meg det; Hun hadde gått alene opp til vannposten når hun visste at det ikke var andre kvinner der. Hun orket ikke blikkene, - var ikke en del av samtalene deres. Hun levde skjult med seg og sitt, slo øynene ned når hun møtte sine medsøstre, - hun som hadde tatt fra en annen mannen hennes.

Åpent roper hun ut på torget i byen; «jeg har møtt en som har fortalt meg alt jeg har gjort! Han skulle vel ikke være Messias?» Uten blygsel skriker hun det nesten ut. Hva møtte hun hos Ham som gjorde henne slik, - hun den tause, med flakkende øyne? Hun møtte et ansikt og øyne som sa; Jeg vet om deg. Jeg forstår deg. Jeg vil dele ditt liv med deg. Hun møter en som tåler alt. Vi går ikke i stykker når vi står overfor Jesus Kristus, - når vi deler vår innerste smerte med ham.

Han er den eneste som ikke vil såre oss når vi bærer fram for ham det mest såre og vonde i livet.

Han kaller det; «vårt vakreste» i livet når vi deler det med ham!

Det har hendt at jeg har gått i stykker foran ansiktet til et annet menneske. For jeg ble gjort liten, uverdigg. Og det har hendt at mennesker har gått i stykker foran meg, for jeg har oversett, eller sett ned på og gjort den andre ynkelig. Vi kan og gjøre hverandre vakre ved å hente fram det beste hos hverandre, ved å være elskverdigg mot hverandre. Vi skal møtes som medmennesker ansikt til ansikt i ansiktshøyde, - med barnet, - som med tiggeren. For det gjør noe med oss å bli sett ned på. Vi fornemmer Gud i møtet med hverandre. Gud har lagt igjen en hellighet i oss som beskyttelse gjennom livet. Vi kan ikke behandle hverandre som vi vil, uten å merke seg inni oss.

Det er Guds skaperdrøm for ethvert menneske at det blir sett - og lagt merke til av et medmenneske. Vi er gitt til hverandre som medmennesker.

Mange av oss har så mange rom i livet som vi har forlatt. Rom vi ikke orker å være i. Fortellingene derfra kan være så tunge og sterke. Slik er det for en 69 – åring. Livet består i å gå inn i rom jeg har forlatt for å vinne tilbake liv jeg har mistet. Forsoning er det, - å forson meg med at det ble ikke slik jeg tenkte det. Jeg trenger en sammen med meg. Forsoneren, - han som forsonte alt liv på korset med Gud og mennesker.

Det finnes rom jeg har vanskelig for å gå inn i igjen.

Da Jesus stod opp fra de døde tredje dag begynte han å gå i de rom vi har forlatt. Han er der og ber oss om å komme tilbake til våre forlatte rom sammen med ham, - for å vinne vårt tapte liv tilbake.

Det er; å bli sett dypt inn i livet av ham, og merke at her er det en som blir og som blir og som ikke går, når de andre ikke klarer mer, for de tåler ikke mer av meg. Endelig er han her som jeg kan si til hvem jeg er, og hva jeg har gjort uten å måtte slå øynene ned. Jeg møter ham ansikt til ansikt.

Jeg lenger etter en slik i livet.

Hva gjorde Jesus for å kunne møte den samaritanske kvinnen ved Sykars brønn, kvinnen i Simons hus, Sakkeus og Maria Magdalena? Han utfordrer alle sosiale og religiøse mønstre for at mennesker skal få komme fram til Guds ansikt. Han levde i et religiøst samfunn hvor renhetsforskriftene var omfattende og de gjennomtrengt omtrent alt i livet. Så mye var urent; kvinner og barn; mennesker i ulike sosiale lag. Livet bestod i å ikke bli rituell uren, - for da kunne du ikke tre fram for Gud. Jesus trosset og utfordret dette systematisk. Han menget seg med tollere og syndere, mennesker som stod i veitene og som var satt utenfor og ikke fikk være med i fellesskapet. Han lot seg «smusse» til av kvinner og barn, av tollere, spedalske. Han satte under grunnleggende kritikk alle finurlige og ekskluderende renhetsforskrifter, - og han handlet etter det. Slik åpnet han veien helt fram til Guds ansikt for alle!

Det samme kjenner vi igjen i dag. Dette er ikke utgått på dato. Noen har vært holdt for urene helt opp til vår tid; kvinner, samer, tatere, homofile, flyktninger, asylanter, annerledes troende. Slik fortsatt. Jesus utfordrer dette hos oss.

Jesus svarte den samaritanske kvinnen; «-den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen. Men den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg vil gi, blir i ham en kilde med vann som veller fram og gir evig liv.» Det livgivende vannet gjennomrisler Ord og sakrament, - for Jesus Kristus er der. Det hellige er skult i det alminnelige, - i brød, vin, vann. Den hellige ånd sildrer som levende vann inn i våre liv og renser det, - i alle våre livs rom. Ånden bærer Jesus Kristus med seg.

Det er reformasjonsjubileum. 500 år siden Martin Luthers store reformatoriske oppdagelse.» Nåden alene» Jesus Kristus gir oss del i sin død og oppstandelse. Han deler liv med oss. Vi er sammen med ham i livet, - i døden, - og i oppstandelsen. Alt er gratis, - uten krav om gjenytelse.

Er det mulig å tro på en Gud som elsker oss gjennom alt, og som ikke ber om gjenytelse? En Gud Sønn som har gått i døden for oss, -for at vi skal leve?

En som får oss til å våge å være oss selv i ett og alt i møte med seg.

Er det mulig å tro på en Gud som har en så dyp kjærlighet at den favner og omfatter alt hos oss?

«Jesus Kristus; du kommer med kjærligheten som forstår alt, tåler alt, håper alt om meg. Jeg åpner alle mine rom for deg. Jeg har sett din kjærlighet til oss, Herre Kristus: Den flammer opp i vrede til forsvar og beskyttelse når et menneskeliv er truet. Og din kjærlighet er full av nåde, - er grenseløs i livet når jeg trenger den for ikke å gå til grunne. Din kjærlighet går langt dypere enn mitt liv rekker. Den når nedenfor dybden av tilværelsen, uendelig, - uendelig.

Nåde. Grenseløs nåde.

Til ære for Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen